

Kadernota

Wet participatiebudget

Regio Kromme Rijn Heuvelrug

Inhoudsopgave

Inleiding	4
De kaders samengevat	5
Hoofdstuk 1 De wet participatiebudget	6
1.1 <i>Achtergrond participatiebudget</i>	6
1.1.1 <i>De Wet werk en bijstand (WWB)</i>	6
1.1.2 <i>Wet inburgering (Wi)</i>	6
1.1.3 <i>Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB)</i>	6
1.2 <i>Wat is er veranderd met de komst van de wet participatiebudget?</i>	7
1.3 <i>Wat verandert er niet met de komst van het participatiebudget?</i>	8
Hoofdstuk 2 De ontwikkelingen participatie in onze regio	9
2.1 <i>Regionaal arbeidsmarktbeleid</i>	9
2.2 <i>Actieplan jeugdwerkloosheid 2009-2011</i>	9
2.3 <i>De Wet investeren in jongeren (WIJ)</i>	10
2.4 <i>Strategische heroriëntatie RSD</i>	10
2.5 <i>Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)</i>	10
2.6 <i>Modernisering Wet sociale werkvoorziening en Commissie De Vries</i>	10
Hoofdstuk 3 De visie op participatie	12
3.1 <i>Wat is participatie?</i>	12
3.2 <i>Uitgangspunten coalitieprogramma's</i>	12
3.3 <i>Visie</i>	12
3.4 <i>Missie</i>	12
3.4 <i>Doelstellingen</i>	12
Hoofdstuk 4 Het speelveld van participatie	14
4.1 <i>Doelgroepen</i>	14
4.2 <i>Preventief/curatief</i>	14
4.3 <i>Inwoner centraal</i>	14
4.4 <i>Spelers in het participatieveld</i>	15
4.5 <i>Participatieladder</i>	15
4.6 <i>Uitvoering</i>	16
4.7 <i>Instrumenten</i>	16
4.8 <i>Meetbaar maken van prestaties</i>	17
Hoofdstuk 5 De financiële consequenties en verantwoording	18
5.1 <i>De hoogte van het budget</i>	18
5.2 <i>Ontschotting tussen beleidsvelden educatie, inburgering en re-integratie</i>	18
5.3 <i>Samenvoeging middelen tot één regionaal participatiebudget?</i>	19
5.4 <i>Outputverdeelmastaven</i>	19
5.5 <i>Verantwoordingssystematiek aan het rijk</i>	19
5.6 <i>Uitvoerings- en implementatiekosten</i>	20
Hoofdstuk 6 Onze ambities in de praktijk	21
Bijlage 1 De spelers op het terrein van het participatiebudget	22
Bijlage 2 Foto van de regionale arbeidsmarkt regio Kromme Rijn Heuvelrug	23

Afkortingenlijst

Anw	Algemene nabestaandenwet
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
COLO	Centraal Orgaan van Landelijke Opleidingsorganen van het bedrijfsleven
KRH	Kromme Rijn Heuvelrug
MKB	Midden- en Kleinbedrijf
nugger	Niet-uitkeringsgerechtigde
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiepunt voortijdig schoolverlaten
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RSD KRH	Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug
Sisa	Single information, single audit
SUWI	Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen
UWV	Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen
Wajong	Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten
Wcpv	Wet collectieve preventie volksgezondheid
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
WGSP	Werkgeversservicepunt
Wi	Wet inburgering
WIA	Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen
WIJ	Wet investeren in jongeren
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WSW	Wet sociale werkvoorziening
WW	Werkloosheidswet
WWB	Wet werk en bijstand

Inleiding

Op 1 januari 2009 is de Wet participatiebudget ingevoerd. Het participatiebudget bundelt de gemeentelijke middelen uit het WWB Werkdeel, de educatiemiddelen en de inburgeringsmiddelen. Met deze wet komt het kabinet tegemoet aan de wens van gemeenten om de middelen gericht op verhoging van de participatie van burgers ontschot in te kunnen zetten. De materiewetten die ten grondslag liggen aan het participatiebudget, de WWB, de WEB en de WI, blijven met de invoering van het participatiebudget van kracht.

Daarnaast heeft het rijk hiermee een stap gezet om gemeenten meer beleidsvrijheid te geven bij het vaststellen van gemeentelijke prioritaire doelgroepen, participatiedoelen en participatievoorzieningen die gemeenten in kunnen zetten. De doelgroep is verruimd naar personen van 18 jaar en ouder en onder voorwaarden kunnen ook jongeren vanaf 16 jaar een participatievoorziening aangeboden krijgen.

Tegenover deze verruiming van de beleids- en bestedingsruimte voor gemeenten en de door het Rijk beoogde daling van de administratieve lasten staat een verwachte afname van de participatiemiddelen:

- de komende jaren wordt landelijk bezuinigd op het W-deel, dat circa 80% van het participatiebudget vormt;
- het landelijk beschikbare educatiebudget wordt in 2010 met € 50 miljoen verlaagd om preventief te investeren in de alfabetisering van jongeren.

Waar de beleidsvorming en uitvoering in gemeenten op het gebied van re-integratie, educatie en inburgering nu gebaseerd is op aparte financieringsstromen, vraagt het participatiebudget om een integrale aanpak. Dit betekent het aanbrengen van meer samenhang in de beleidsvorming en het nadrukkelijker realiseren van dwarsverbanden in de uitvoering van de drie beleidsterreinen. Deze kadernota geeft weer hoe we hier in de regio Kromme Rijn Heuvelrug gezamenlijk vorm aan willen geven en is een vervolg op de in 2008 vastgestelde startnotitie Wet participatiebudget.

Leeswijzer

Op de volgende pagina staan de kaders die in deze nota worden beschreven samengevat weergegeven. Vervolgens is in hoofdstuk één allereerst uiteengezet wat de Wet participatiebudget inhoudt, wat er verandert door de invoering van de wet en wat er juist niet verandert. Daarna komen in hoofdstuk 2 de ontwikkelingen op het terrein van participatie in de regio aan bod. De visie op participatie wordt weergegeven in het derde hoofdstuk en vervolgens het speelveld van participatie in hoofdstuk 4. In hoofdstuk 5 komen de financiële kaders aan bod en tot slot wordt in hoofdstuk 6 een doorkijk gegeven naar het beleidsplan participatie.

Na vaststelling van deze kadernota wordt een concreet (meerjaren) beleidsplan opgesteld. Dit plan wordt in de eerste helft van 2010 ter besluitvorming aan de gemeenten voorgelegd. Het beleidsplan wordt, net als deze kadernota, door de vijf gemeenten in de regio Kromme Rijn Heuvelrug, in samenwerking met de RSD, opgesteld. In het beleidsplan is ruimte en aandacht voor lokale accenten en lokale projecten.

De kaders samengevat

Vanuit onze visie en missie:

- willen we dat zoveel mogelijk inwoners duurzaam sociaal en economisch zelfredzaam zijn en deelnemen aan reguliere betaalde arbeid;
- voeren de regiogemeenten gezamenlijk een regionaal arbeidsmarkt-, inburgerings- en educatiebeleid met ruimte voor lokale accenten en lokale projecten.

Op grond van de visie en missie hanteren wij als doelstellingen:

- het bevorderen van duurzame sociale en economische zelfredzaamheid van mensen met behulp van integrale beleidsvoering, integrale dienstverlening en ketensamenwerking;
- in het traject naar sociale en economische zelfredzaamheid staan de mogelijkheden, talenten en de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner centraal.

De doelgroepen die we ondersteunen door de invoering van het participatiebudget zijn niet gewijzigd. Wel wordt dienstverlening aan subdoelgroepen, bijvoorbeeld jongeren, geïntensiveerd.

De inwoner staat centraal, waarbij oog is voor rechten en plichten.

We werken met een integrale klantbenadering aan integrale trajecten. De trajecten worden, zo nodig, in de omgeving van de inwoner aangeboden.

De participatieladder hanteren we als meetinstrument voor de uitvoerders op het gebied van educatie, inburgering en re-integratie.

De uitvoering van het participatiebeleid vindt plaats binnen de daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten.

Regionale samenwerking en inzet van middelen voor Wi en WEB voortzetten.

Met de uitvoeringpartners RSD en ROC (voor de WEB) worden in de product- en prestatie-overeenkomsten concrete afspraken gemaakt over de prestatie-indicatoren en resultaten van de ingezette voorzieningen.

Hoofdstuk 1 De wet participatiebudget

Voordat we in de volgende hoofdstukken de visie op en de kaders van het participatiebeleid uiteen zetten, geven we in dit hoofdstuk kort de materiewetten van het participatiebudget weer, wat er met de komst van het participatiebudget is veranderd en wat er juist niet verandert.

1.1 Achtergrond participatiebudget

De invoering van het participatiebudget sluit aan bij de participatiebeweging die door de overheid is ingezet. Met de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning als eerste participatiewet is de koers al in gang gezet. De Wet participatiebudget gaat verder op de ingeslagen weg. Decentralisatie en deregulering in combinatie met “meedoen” van inwoners vormen de basis van de participatiebeweging.

Voor 1 januari 2009 had de gemeente voor verschillende doelgroepen verschillende financieringsstromen. Door het bundelen van drie budgetten gaan de criteria van de eerst afzonderlijke wetten voor het gehele budget gelden. Het participatiebudget is integraal inzetbaar voor alle inwoners die eerst onder de afzonderlijke wetten vielen. Hieronder worden de drie afzonderlijke wetten in grote lijnen beschreven. Daarnaast wordt aangegeven in welke beleidsnotitie is vastgesteld hoe we met de doelgroepen van de wetten omgaan.

1.1.1 De Wet werk en bijstand (WWB)

Gemeenten hebben de verantwoordelijkheid om uitkeringsgerechtigden met een WWB-uitkering te ondersteunen bij het zoeken naar werk en om de afstand tot de arbeidsmarkt te dichten. Daarbij leveren we re-integratietrajecten aan die aansluiten bij de persoonlijke situatie van de klant. Daarvoor staan verschillende re-integratiemogelijkheden tot onze beschikking, zoals bemiddeling door het WGSP, Work Fast, diverse projecten en intensieve trajectbegeleiding.

Beleid en uitvoering van de WWB is neergelegd bij de Regionale Sociale Dienst (RSD). De RSD heeft haar re-integratiebeleid vastgelegd in de re-integratieverordening en in het Uitvoeringsplan re-integratie 2009 RSD Kromme Rijn Heuvelrug.

1.1.2 Wet inburgering (Wi)

Inburgering wordt gezien als een belangrijke voorwaarde om te kunnen integreren en participeren in de Nederlandse samenleving. De Wet inburgering beschrijft wie moeten inburgeren en hoe dat gaat. Als iemand het inburgeringsexamen heeft behaald, is iemand officieel ingeburgerd. Dan spreekt diegene de taal, heeft voldoende kennis van de Nederlandse samenleving en kent de belangrijkste normen en waarden. Er is sprake van mensen die wettelijk verplicht zijn in te burgeren (nieuwkomers, bepaalde groepen oudkomers en geestelijk bedienaren) en inburgeringsbehoefigen. Inburgeringsbehoefigen zijn vaak mensen die al langer in Nederland wonen, en inmiddels genaturaliseerd zijn tot Nederlander, maar kunnen ook bijvoorbeeld EU-onderdanen, met name Oost-Europeanen, zijn.

De uitvoering van de Wet inburgering is neergelegd bij de RSD. De gemeenten hebben het beleid van de Wet inburgering vastgesteld in de Kadernota Wet inburgering en de verordening Wet inburgering.

Jaarlijks wordt door de gemeenten met de RSD een prestatieovereenkomst uitvoering Wet inburgering afgesloten.

1.1.3 Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB)

De WEB regelt de bundeling van verschillende vormen van middelbaar beroepsonderwijs en volwasseneneducatie in onder meer ROC's. Volwasseneneducatie is gericht op het vergroten van kennis en vaardigheden, zodat deelnemers beter sociaal, educatief en professioneel redzaam zijn.

Volwasseneneducatie kent verschillende typen opleidingen, die worden aangemerkt als educatievoorziening in het kader van het participatiebudget:

- opleidingen **voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo)**: volwassenen kunnen alsnog een diploma halen van vmbo-t, havo of vwo;
- opleidingen gericht op **breed maatschappelijk functioneren (bmf)**: gericht op het behalen van het eindniveau dat aansluit bij een reguliere beroepsopleiding of het vavo;
- opleidingen gericht op **sociale redzaamheid (sr)**: de cursussen zijn gericht op het minimale niveau van taal, rekenen en sociale vaardigheden in gangbare dagelijkse situaties;
- opleidingen **Nederlands als tweede taal (NT2)**: gericht op cursisten voor wie Nederlands niet de eerste taal is. Educatie kent NT2-opleidingen op vijf taalniveaus. Met de invoering van de Wet inburgering mag uit de WEB geen NT2-opleiding meer bekostigd worden op taalniveau 1 en 2. Daaruit kunnen nu nog wel alfabetiseringscursussen en staatsexamentrajecten bekostigd worden.

Voor de uitvoering van de WEB geldt een gedwongen winkelnering bij een ROC met een educatielicentie. Deze uitvoering is voor de regio neergelegd bij het ROC Midden Nederland. Er is een meerjarige raamovereenkomst vastgesteld. Op basis van de raamovereenkomst worden jaarlijks een productovereenkomst en een jaarplan opgesteld.

1.2 Wat is er veranderd met de komst van de wet participatiebudget?

De doelgroepen van het participatiebudget zijn:

- personen van 18 jaar en ouder
- 16 en 17 jarigen met een ontheffing van de kwalificatieplicht, of die aan de kwalificatieplicht hebben voldaan, of voor wie schooluitval dreigt maar die door een leerwerktraject alsnog een startkwalificatie kunnen behalen.

De doelgroep is niet compleet veranderd, maar is verruimd op bepaalde onderdelen. Voorbeelden van doelgroepen, waar nu ook een aanbod aan gedaan kan worden, zijn:

- nuggers (niet-uitkeringsgerechtigden) zonder inschrijving bij het UWV Werkbedrijf. Deze wijziging maakt het voor nuggers gemakkelijker om in aanmerking te komen voor een participatievoorziening;
- inwoners met werk. Deze kunnen preventief een participatievoorziening aangeboden krijgen. Dit heeft betrekking op inwoners die worden bedreigd met ontslag, waarvoor de gemeente instrumenten wil inzetten om werkloosheid te voorkomen;
- personen die buiten de gemeentegrenzen wonen. Deze bepaling is vooral in de wet opgenomen voor gemeenten die samenwerken in een regionale sociale dienst;
- jongeren van 16 of 17 jaar die al aan de kwalificatieplicht voldaan hebben, of ontheven zijn van de kwalificatieplicht óf die dreigen uit te vallen op school, en voor wie een leerwerktraject de aangewezen route is.

Bovenstaande opsomming houdt niet in dat aan alle doelgroepen een participatievoorziening moet worden aangeboden. Gemeenten kunnen doelgroepen aanwijzen die met voorrang een aanbod worden gedaan. In hoofdstuk 4 "Het speelveld van participatie" zijn voorstellen opgenomen voor de prioritering van de doelgroepen.

Overige belangrijke wijzigingen zijn:

- meer mogelijkheden voor maatwerktrajecten door combinaties van voorzieningen;
- meer beleidsvrijheid voor gemeenten door verbreding van de doelgroep en beperking van de verantwoording;
- minder budgettaire knelpunten; bijvoorbeeld geen sprake meer van een overschot op het voormalige inburgeringsdeel en een tekort op het voormalige werkdeel;
- de besteding van de middelen moet leiden tot een verhoging van de participatiegraad. Dit wordt zichtbaar op basis van de in te voeren participatieladder;

- uitvoeringskosten voor inburgering zijn niet langer een onderdeel van het inburgeringsbudget, maar zijn overgeheveld naar het gemeentefonds;
- het budget wordt mede gebaseerd op de resultaten van het gevoerde beleid.

1.3 Wat verandert er niet met de komst van het participatiebudget?

Zoals in bovenstaande paragrafen is aangegeven biedt de nieuwe wet meer mogelijkheden. De wereld van participatie staat echter niet volledig op zijn kop. Er is een aantal zaken onveranderd:

- de drie onderliggende materiewetten WWB, Wi en WEB;
- personen met een WWB uitkering en nuggers, waaronder ook inburgeraars, kunnen aanspraak maken op een participatievoorziening;
- het budget kan niet worden ingezet voor uitvoeringskosten, de kosten moeten direct toe te rekenen zijn aan een voorziening voor een individuele klant;
- voorliggende voorzieningen en budgetten moeten eerst worden benut waaronder Wmo, Awbz, WW etc., voordat het participatiebudget ingezet mag worden. Dubbele financiering is niet toegestaan.

Een belangrijk onderdeel dat ook onveranderd blijft is de gedwongen winkelnering bij het ROC. Bij de invoering van het participatiebudget zou deze winkelnering per 1 januari 2010 volledig komen te vervallen. In september is bekend geworden dat de vrije besteding van het voormalige educatiedeel is uitgesteld tot 1 januari 2013. Dit betekent dat het educatiedeel voor de komende drie jaren besteed wordt bij het ROC. Dat neemt niet weg dat er met het ROC afspraken gemaakt gaan worden om de uitvoering van de WEB in overeenstemming te brengen met de doelstelling van het participatiebudget.

Hoofdstuk 2 De ontwikkelingen participatie in onze regio

Het aantal inwoners dat behoefte heeft aan een voorziening uit het participatiebudget zal naar verwachting niet dalen. Als gevolg van de economische crisis is de trend van afnemende werkloosheid omgeslagen in een stijging. Op de lange termijn verwachten we, door vergrijzing en/of een opbloeiende conjunctuur, een krapte op de arbeidsmarkt, waardoor het noodzakelijk is om meer mensen duurzaam naar werk toe te leiden. Om dat te realiseren zullen we ook stevig moeten investeren in het bereiken van arbeidspotentieel en het verhogen van het opleidings- en taalniveau van onze burgers. En we staan voor de uitdaging om een groot aantal inburgeraars beter te laten participeren.

Met de middelen uit het participatiebudget kunnen wij verder investeren in de participatie van onze burgers. De rijksoverheid stelt echter ook nog andere middelen beschikbaar om de participatie van burgers te verhogen. Naast de gemeentelijke middelen uit het participatiebudget zijn er ook andere middelen voor participatie en re-integratie, bijvoorbeeld vanuit de Wmo, de WSW, de aanpak van jeugdwerkloosheid en de aanpak van schooluitval. Maar ook middelen die aan de algemene uitkering zijn toegevoegd, bijvoorbeeld voor schuldhulpverlening of de uitvoeringskosten Wet inburgering.

Met het participatiebudget kunnen we zoveel mogelijk burgers ondersteunen als we het beleid, de uitvoering en de middelen op elkaar afstemmen en de verkokering terugdringen. In dit hoofdstuk wordt beschreven welke ontwikkelingen er op het terrein van participatie en re-integratie spelen en waar we bij het bepalen van onze kaders rekening mee moeten houden.

2.1 Regionaal arbeidsmarktbeleid

De wethouder van de gemeente Zeist is één van de 57 ambassadeurs regionaal arbeidsmarktbeleid die door de VNG in het kader van "Ruimte voor de Regio" is aangewezen. Om meer vorm en inhoud te geven aan het regionale arbeidsmarktbeleid is in 2009 een extra impuls gegeven aan de samenwerking op dit terrein. Dit resulteert in een concreet regionaal actieplan arbeidsmarkt 2009-2010 regio Kromme Rijn Heuvelrug. De invoering van het participatiebudget is een onderdeel van het regionaal actieplan arbeidsmarkt 2009-2010. Het actieplan wordt aangevuld met diverse projecten om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt beter op elkaar af te stemmen. Het participatiebudget is het belangrijkste middel om het arbeidsmarktbeleid te realiseren.

De "foto" van de regionale arbeidsmarkt, welke als bijlage 2 aan deze notitie is toegevoegd, geeft inzicht in de huidige situatie van de regionale arbeidsmarkt. De "foto" biedt een overzicht van de relevante cijfers, sterkten en zwakten en van de relevante spelers op de arbeidsmarkt. De "foto" is een momentopname. De ontwikkelingen gaan snel, getuige ook de aanpak van de Jeugdwerkloosheid.

2.2 Actieplan jeugdwerkloosheid 2009-2011

De regio Utrecht Midden heeft met de staatsecretaris een convenant afgesloten om nog in 2009 tot en met 2011 de jeugdwerkloosheid aan te pakken. De regio Kromme Rijn Heuvelrug participeert hierin. 1 september 2009 is het regionale actieplan voor 2009 vastgesteld. Om de oplopende jeugdwerkloosheid aan te pakken, ligt de focus in 2009 op vier doelstellingen met bijbehorende strategieën en resultaten. De vier doelstellingen zijn:

- jongeren langer op school houden;
- jongeren maken hun opleiding af;
- jongeren zo snel mogelijk aan de slag via regulier werk;
- jongeren fit houden voor de arbeidsmarkt.

De gemeenten hebben het actieplan opgesteld samen met de RSD, UWV WERKbedrijf, ROC Midden Nederland en ROC ASA, COLO, VNO-NCW Utrecht en MKB-Utrecht.

In de regio Kromme Rijn Heuvelrug is het Jongerenloket versterkt met extra capaciteit, is aan de samenwerking met het Werkgeversservicepunt vorm en inhoud gegeven en is de RSD participant in het Jongerenloket geworden.

2.3 De Wet investeren in jongeren (WIJ)

Voor gemeenten betekent de nieuwe wet WIJ een uitdaging op zowel financieel als uitvoeringsgebied. De wet is namelijk tot stand gekomen met de gedachte dat de meeste jongeren direct kunnen worden doorgeleid naar een –voldoende inkomen genererende - werkplek.

Hierdoor zal, naar verwachting van de wetgever, maar beperkt gebruik gemaakt worden van de nieuwe inkomensvoorziening die aan de WIJ gekoppeld is. De wet zet daarom in op een jaarlijkse besparing van het inkomensdeel WWB.

Voor gemeenten neemt de druk toe om jongeren snel te plaatsen daarom toe, terwijl het starten van een opleiding bij het ROC vaak beperkt is tot twee instroommomenten per jaar. Daarnaast zien gemeenten zich meer en meer geconfronteerd met jongeren die te maken hebben met multi-problematiek. Deze jongeren zijn normaliter al niet eenvoudig te plaatsen, laat staan in tijden van economische crisis.

We moeten extra investeren om deze groep aan de slag en uit de inkomensvoorziening te houden, bijvoorbeeld door het participatiebudget aan te wenden voor specifieke voorzieningen voor jongeren. Daarbij moeten gemeenten gebruik maken van bestaande budgetten, de WIJ voorziet niet in een compensatie in het participatiebudget!

2.4 Strategische heroriëntatie RSD

De RSD bestaat sinds 1 januari 2006. Ontwikkelingen op landelijk, regionaal en lokaal niveau zijn voor het bestuur van de RSD aanleiding geweest voor een strategische heroriëntatie op de onderwerpen (re)integratie, maatschappelijke participatie in het algemeen en de positie van de RSD daarbinnen in het bijzonder. Bovendien moeten de deelnemende gemeenten in 2009 bepalen of zij hun samenwerking in RSD verband na 31 december 2010 voortzetten.

Dit proces bevindt zich in de eindfase. Er is een rapport opgesteld dat voorstellen doet voor verbeteringen in de huidige praktijk van werken. Naast adviezen over samenwerking, bekostiging en financiering is er een voorstel over welke onderdelen we lokaal en welke regionaal kunnen doen, het zogenaamde basis- en pluspakket. Het participatiebudget bevindt zich zowel in het basis- als in het pluspakket. Dit vergt nog nadere uitwerking. Besluitvorming over de verbetervoorstellen vindt in het eerste kwartaal van 2010 plaats.

2.5 Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wmo is op 1 januari 2007 ingevoerd. De Wmo is een kaderwet met negen prestatievelden, van het verstrekken van individuele voorzieningen tot het geven van informatie en advies, van preventief jeugdbeleid tot de opvang van dak- en thuislozen. Op grond van de Wmo heeft de gemeente de verantwoordelijkheid om de zelfredzaamheid en de maatschappelijke participatie van inwoners te bevorderen.

De gemeenten in de regio Kromme Rijn en Heuvelrug hebben de Wmo afzonderlijk van elkaar opgesteld. Ook de uitvoering is lokaal ingebed.

De Wmo heeft raakvlakken met de het participatiebudget. De doelgroepen van beide wetten kunnen elkaar overlappen. In de Kadernota's Wmo van de gemeenten en deze Kadernota Wet participatiebudget zijn onderdelen opgenomen die in elkaars verlengde liggen. Er zijn in de uitvoering meer mogelijkheden tot het aanbrengen van samenhang en synergie op de terreinen Wmo en Participatiebudget. Hier zal in het nog op te stellen beleidsplan nadere uitwerking aan worden gegeven.

2.6 Modernisering Wet sociale werkvoorziening en Commissie De Vries

Op het gebied van de sociale werkvoorziening is de laatste jaren landelijk veel veranderd en staan nog grotere veranderingen voor de deur. Vorig jaar heeft de 'Commissie De Vries' hierover een advies uitgebracht. Ook regionaal heeft op het gebied van de Wsw een verandering plaatsgevonden: Sociale Werkvoorziening Zeist is overgenomen door de Biga Groep BV.

Een van de belangrijkste ontwikkelingen van de Modernisering van de Wsw is dat mensen met een arbeidshandicap meer en meer 'naar buiten' moeten. Bestond de sociale werkvoorziening vroeger vooral uit sociale werkplaatsen waarin mensen in een beschermde omgeving productiewerk deden, inmiddels werken steeds meer Wsw-ers buiten de muren van de sw-bedrijven.

Het doel van de modernisering is dat uiteindelijk eenderde van de werknemers nog 'binnen' werkt. De overige Wsw-ers werken dan bij reguliere werkgevers via een detacherings- of begeleid-werken-constructie.

De komende jaren gaat er waarschijnlijk nog meer veranderen. De Commissie De Vries heeft in haar rapport 'Werken naar vermogen' een geheel andere inrichting van het arbeidsmarktbeleid voorgesteld. De commissie gaat verder op de weg van de individuele aanpak en stelt dat iedereen die ondersteuning nodig heeft op de arbeidsmarkt en nu buiten de boot valt, deze ondersteuning óók moet krijgen. Te denken valt aan, naast de Wsw-doelgroep, aan mensen met een Wajong, WIA- of WW-uitkering. Het uiteindelijke doel is een volledige ontschotting van de middelen voor 'de onderkant' van de arbeidsmarkt en een feitelijke afschaffing van de Wsw. Daarbij tekent de commissie overigens duidelijk aan dat niet getornd mag worden aan de rechten van de huidige Wsw-ers en dat niet bezuinigd mag worden op de beschikbare budgetten voor de doelgroep.

Op welke wijze het kabinet met de adviezen van de Commissie De Vries omgaat wordt nog in de huidige kabinetsperiode duidelijk. Omdat de voorstellen ingrijpend zijn, wordt, voordat de adviezen in nieuwe wetgeving worden omgezet, dit jaar gestart met een aantal pilots.

Hoofdstuk 3 De visie op participatie

3.1 Wat is participatie?

De betekenis van participatie volgens “Van Dale” is het deelhebben aan iets.

In het kader van participatie zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet participatiebudget en de Wet maatschappelijke ondersteuning. De Wet participatiebudget doelt op het deelhebben aan de maatschappij en de arbeidsmarkt, de integrale inzet van educatieve-, inburgerings- en re-integratiemiddelen en de eigen verantwoordelijkheid van de burger. Participatie op de arbeidsmarkt stelt mensen in staat in hun eigen inkomen te voorzien (de economische zelfredzaamheid), biedt mogelijkheden voor integratie en emancipatie en geeft mensen een gevoel van eigenwaarde. Bij de Wet maatschappelijke ondersteuning zijn de participatieambities vooral gericht op de sociale zelfredzaamheid. Wanneer er sprake is van sociale zelfredzaamheid behoren vervolgens maatschappelijke- en arbeidsparticipatie tot de mogelijkheden.

3.2 Uitgangspunten coalitieprogramma's

De coalitieprogramma's van de regiogemeenten Bunnik, De Bilt, Wijk bij Duurstede, Utrechtse Heuvelrug en Zeist gaan alle in op participatie. In grote lijnen is het volgende opgenomen: Meedoen! Alle inwoners moeten de kans krijgen te participeren in de samenleving. Zelfredzaamheid is een uitgangspunt maar ook een doel. Meedoen en zelfredzaamheid worden gestimuleerd. Hierbij is ook aandacht voor mensen met een functiebeperking en/of afstand tot de arbeidsmarkt en/of een laag inkomen. De gemeente voert de regie over een samenhangend stelsel van voorzieningen gericht op participatie aan de samenleving. Beleidsterreinen worden tot een samenhangend geheel gesmeed.

3.3 Visie

Zo veel mogelijk burgers op basis van individueel maatwerk naar een zo zelfstandig mogelijke positie in de maatschappij begeleiden, waarbij duurzame economische zelfredzaamheid het maximaal te bereiken doel is.

3.4 Missie

De regiogemeenten Bunnik, De Bilt, Wijk bij Duurstede, Utrechtse Heuvelrug en Zeist willen dat zoveel mogelijk burgers duurzaam sociaal en economisch zelfredzaam zijn en gedurende de arbeidsgeschiedte leeftijd deelnemen aan reguliere betaalde arbeid.

Mensen die niet of nog niet in staat zijn om te werken ontvangen hierbij actieve begeleiding door middel van zorg, inburgering en educatie. Dit participatietraject is maatwerk. Diegenen voor wie regulier werk niet haalbaar is, worden in staat gesteld blijvend en volwaardig te participeren in gesubsidieerde arbeid (Wet sociale werkvoorziening), of vrijwilligerswerk en andere vormen van maatschappelijke participatie. De regiogemeenten voeren gezamenlijk een regionaal arbeidsmarkt-, inburgerings- en educatiebeleid met ruimte voor lokale accenten en lokale projecten.

3.4 Doelstellingen

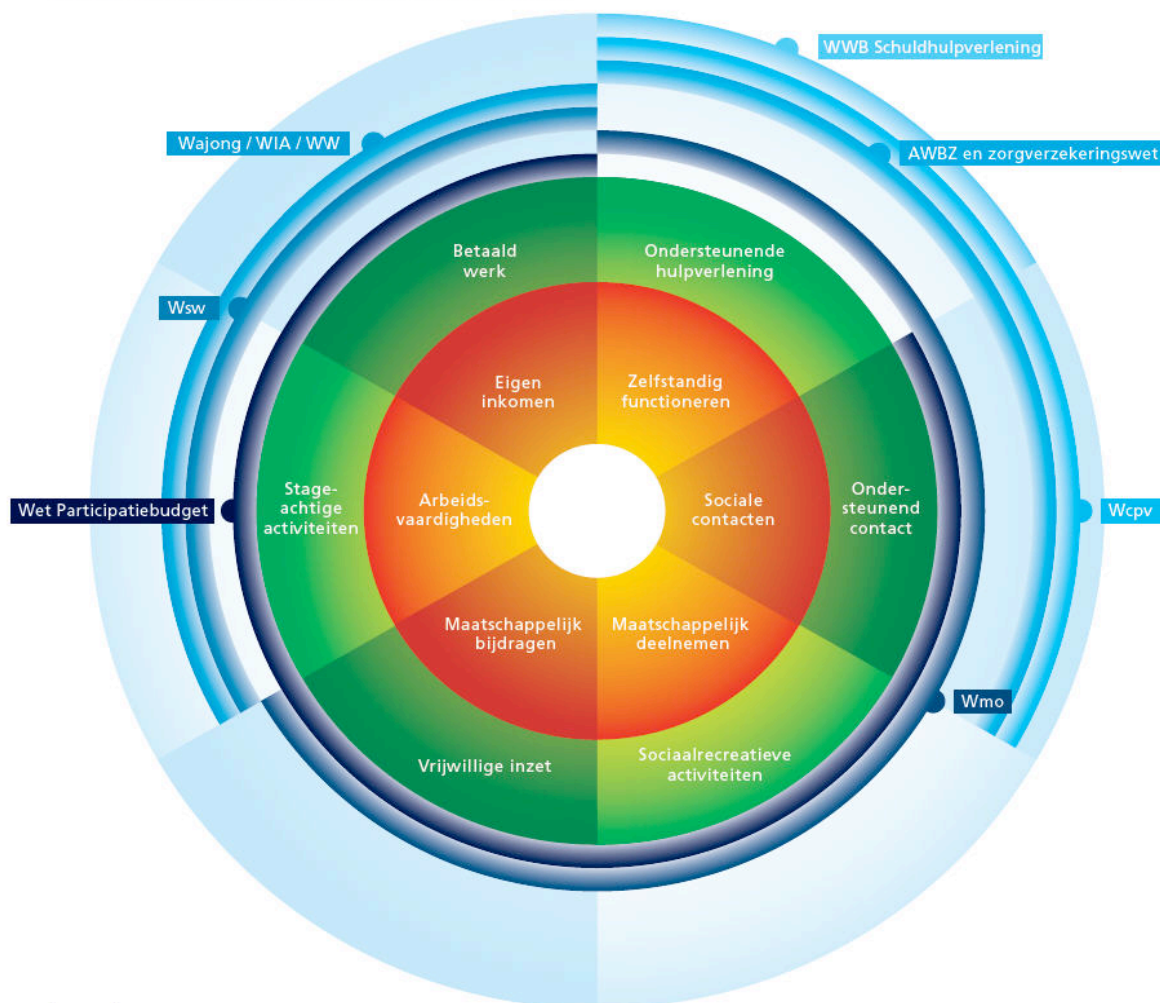
De Wet participatiebudget geeft gemeenten meer ruimte voor deregulering en het voeren van integraal beleid bij de bevordering van de maatschappelijke- en arbeidsparticipatie van inwoners. Gemeenten kunnen nu meer verbanden leggen tussen de verschillende beleidsterreinen en meer maatwerk aanbieden. Er kan een effectiever beleid worden gevoerd vanuit de behoefte van de inwoner. Er moet ruimte worden genomen om zowel binnen de gemeentelijke beleidsvelden als binnen de regionale samenwerkingsverbanden naar afstemming te zoeken en deze waar nodig te versterken.

Vanuit de reikwijdte van de Wet participatiebudget en de geformuleerde visie en missie volgen onderstaande doelstellingen:

- het bevorderen van duurzame sociale en economische zelfredzaamheid van mensen met behulp van integrale beleidsvoering, integrale dienstverlening en ketensamenwerking;
- in het traject naar sociale en economische zelfredzaamheid staan de behoeften en de eigen verantwoordelijkheid van de mens centraal.

Movisie heeft een zogenaamd Participatiewiel ontwikkeld, dat de gemeentelijke verantwoordelijkheid en de relatie tussen doelen en relevante wetten rond participatie in beeld brengt.

Participatiewiel: samenhang in beeld

Vanuit onze visie en missie:

- willen we dat zoveel mogelijk inwoners duurzaam sociaal en economisch zelfredzaam zijn en deelnemen aan reguliere betaalde arbeid;
- voeren de regiogemeenten gezamenlijk een regionaal arbeidsmarkt-, inburgerings- en educatiebeleid met ruimte voor lokale accenten en lokale projecten.

Op grond van de visie en missie hanteren wij als doelstellingen:

- het bevorderen van duurzame sociale en economische zelfredzaamheid van mensen met behulp van integrale beleidsvoering, integrale dienstverlening en ketensamenwerking;
- in het traject naar sociale en economische zelfredzaamheid staan de mogelijkheden, talenten en de eigen verantwoordelijkheid van de inwoner centraal.

Hoofdstuk 4 Het speelveld van participatie

4.1 Doelgroepen

We ondersteunen met het participatiebudget de meest kwetsbare inwoners uit onze gemeenten. Onze doelgroep is door de komst van de Wet participatiebudget niet veranderd ten opzichte van de situatie voor 2009. Het gaat om inwoners die nog onvoldoende economisch of sociaal zelfredzaam zijn. Ouderen boven de 65 jaar die zelfredzaamheid missen maken voornamelijk gebruik van voorzieningen die de Wmo biedt.

Voor het participatiebudget richten we ons vooral op mensen uit de volgende groepen:

- Uitkeringsgerechtigden
- Laaggeletterden en analfabeten
- Jongeren van 18 tot 27 jaar
- 16 en 17 jarigen (die zijn vrijgesteld van de kwalificatieplicht)
- Mensen zonder startkwalificatie
- Inburgeringsplichtigen
- Inburgeringsbehoefteigen (vrijwillige inburgeraars)
- Nuggers(niet-uitkeringsgerechtigden)

De opsomming van bovenstaande doelgroepen neemt niet weg dat we op individuele basis ook aan andere doelgroepen maatwerk kunnen leveren. Hiervoor wordt op dit moment geen specifiek beleid ontwikkeld. Aanvragen voor ondersteuning buiten genoemde doelgroepen beoordelen we individueel en worden alleen gehonoreerd als de ondersteuning is gericht op het verkrijgen van regulier werk. Denk bijvoorbeeld aan mensen die door de huidige economische omstandigheden met ontslag worden bedreigd. Deze groep zouden we ondersteuning kunnen bieden vanuit het participatiebudget.

De doelgroepen die we ondersteunen door de invoering van het participatiebudget zijn niet gewijzigd. Wel wordt dienstverlening aan subdoelgroepen, bijvoorbeeld jongeren, geïntensiveerd.

4.2 Preventief/curatief

De voorzieningen die wij vanuit het participatiebudget aanbieden zijn veelal curatief. Het gaat hierbij om individuele trajecten, gericht op het verwerven van zelfredzaamheid, die samengesteld kunnen zijn uit een mix van inburgering, re-integratie en educatie. Het kan gaan om het gecombineerd inzetten van voorzieningen. Daarnaast kunnen nog steeds voorzieningen los worden ingezet. Alles is maatwerk. De mogelijkheden voor preventieve voorzieningen (voorlichting, informatie en ondersteuning) binnen het participatiebudget komen vooral voort uit de voormalige volwasseneneducatie. Activiteiten gericht op preventie die een relatie hebben met participatie zijn overwegend onderdeel van andere wetten, regelingen en budgetten zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning. Zie hiervoor het participatiewiel in hoofdstuk 3.

4.3 Inwoner centraal

Iedereen moet naar vermogen kunnen meedoen aan de maatschappij. De voorzieningen die de gemeenten aanbieden, zijn ondersteunend voor diegenen die niet in staat zijn dit op eigen kracht te doen. In lijn met de Wmo is het uitgangspunt dat we zoeken naar een verantwoord evenwicht tussen enerzijds een beroep doen op de zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid van inwoners. Anderzijds het zorgdragen voor een daadwerkelijk vraaggestuurd participatieaanbod, voor diegenen die (nog) niet op eigen kracht kunnen meedoen aan de samenleving. Maatwerk en individuele benadering zijn hierbij leidende uitgangspunten, evenals creativiteit bij het benaderen van mensen en het komen tot een passend aanbod. Hiervoor zijn meer verbindingen en dwarsverbanden tussen verschillende beleidsterreinen nodig. Zo bevorderen we dat mensen mee kunnen doen. Investeren in welzijn of mantelzorg zijn bijvoorbeeld evenzeer van belang, zodat mensen over een betekenisvol netwerk beschikken. Dergelijke voorzieningen worden gerealiseerd vanuit de Wmo.

Individueel maatwerk staat voorop. We kijken naar de talenten en mogelijkheden van de individuele inwoner om zelfredzaamheid te realiseren en te behouden. We faciliteren de klant om voldoende bagage te kunnen verwerven met als uiteindelijke doel duurzaam economisch zelfstandig te zijn. We bieden mensen de kansen en mogelijkheden. Wij verwachten van hen dat zij deze kansen benutten. Dit is niet vrijblijvend. Tegenover rechten staan plichten. Mensen hebben een belangrijke eigen verantwoordelijkheid. Voor wie de weg naar economische zelfstandigheid (nog) niet reëel is, bieden we faciliteiten aan die de sociale zelfstandigheid bevorderen. De voorzieningen en faciliteiten worden zo dicht mogelijk bij de inwoner die het nodig heeft aangeboden.

De inwoner staat centraal, waarbij oog is voor rechten en plichten.

4.4 Spelers in het participatieveld

Binnen het speelveld van participatie zien we de inwoner als onze klant. Een cruciale rol bij het verwerven van sociale en economische zelfredzaamheid is daarnaast weggelegd voor de werkgevers in onze regio. En er zijn meerdere spelers die een cruciale rol spelen bij het verwerven van zelfredzaamheid en het matchen van vraag en aanbod op de arbeids- en participatie markt. Zij maken de kans op een duurzame match groter. We streven naar integrale afstemming en overleg in de ketensamenwerking met onderstaande spelers. Dat houdt in dat we in het beleidsplan de concrete raakvlakken en afstemming op het beleid aangeven en nader gaan invullen.

In bijlage 1 zijn de werkzaamheden van de belangrijkste spelers beschreven.

- Werkgevers en werkgeversorganisaties
- WGSP
- RSD
- ROC en andere onderwijsaanbieders
- Jongerenloket
- RMC
- UWV WERKbedrijf
- Biga
- Wmo loketten in de regio
- Welzijnsorganisaties
- Vrijwilligersorganisaties

We werken met een integrale klantbenadering aan integrale trajecten. De trajecten worden, zo nodig, in de omgeving van de inwoner aangeboden.

4.5 Participatieladder

Om participatie van mensen in de samenleving te kunnen bevorderen moet er zicht zijn op de persoonlijke startsituatie. Een bruikbaar instrument daarbij is de Participatieladder. Deze ladder geeft inzicht in de situatie waarin de inwoner zich bevindt en meet vervolgens de mate van participatie van mensen. Met behulp van een korte vragenlijst kan van iedereen het participatieniveau en de potentie om te stijgen worden vastgesteld. De ladder bestaat uit zes treden die oplopen van een teruggetrokken bestaan tot betaald werk.

De participatieladder heeft vier belangrijke functies:

- geeft inzicht in de samenstelling van het klantenbestand;
- de uitvoerders kunnen hiermee de vorderingen van hun klanten bijhouden en de gemeente de resultaten per klantgroep;
- geeft meer zicht op de resultaten van het participatiebeleid. Welke maatregelen hebben het meeste effect en voor wie?
- biedt een aanknopingspunt voor nieuw of aangescherpt beleid.

Hieronder is de ladder weergegeven.

4.6 Uitvoering

De Wet participatiebudget heeft voor de uitvoering de volgende consequenties:

- verbeteren van de onderlinge samenhang van voorzieningen op het gebied van re-integratie, inburgering en educatie;
- voor individuele klanten -op grotere schaal dan nu het geval is- achtereenvolgens of gelijktijdig inzetten van elkaar ondersteunende voorzieningen;
- het uitvoeren van regie op het individuele en integrale participatietraject (voor zowel inburgering, re-integratie als educatie);
- het op klantniveau administreren van de (inkoop en uitvoering van) participatievoorzieningen
- het uniformeren van de intake en de weergave van de trajectresultaten voor inburgering, re-integratie en educatie door gebruik te maken van de Participatieladder.

De participatieladder hanteren we als meetinstrument voor de uitvoerders op het gebied van educatie, inburgering en re-integratie.

4.7 Instrumenten

Voor een goede en transparante uitvoering is het van belang, dat de trajectbegeleiders worden ondersteund door een goed instrumentarium. Hiermee bedoelen we het totaalpakket van activiteiten, producten en diensten die we kunnen inzetten om mensen zelfredzaam te maken.

Voor elke trede op de participatieladder moeten voldoende instrumenten voorhanden zijn om mensen een trede hoger op de ladder te brengen. Trajectbegeleiders bepalen zoveel mogelijk in overleg met de betreffende klant het instrument dat, als het met succes is ingezet, ertoe leidt dat mensen een trede stijgen op de ladder. Hoe dat in zijn werk kan gaan illustreren we met onderstaand voorbeeld.

Inburgeringsplichtige X zonder uitkering wordt door een trajectbegeleider bij de intake ingeschaald op trede 2 van de participatieladder. Hij gaat een inburgeringstraject volgen waarmee hij op trede 3 terechtkomt. Wanneer hij zijn inburgeringsdiploma haalt en bijvoorbeeld als vrijwilliger aan de slag gaat, komt hij op trede 4. Stopt hij na het behalen van het inburgeringsdiploma met participeren, dan zakt hij terug naar trede 2.

(Door) ontwikkeling van de volgende instrumenten is belangrijk om per individu het juiste participatietraject te kunnen samenstellen. Op dit moment zijn deze instrumenten nog onvoldoende uitgewerkt.

Productenboek

Hierin staan alle instrumenten die een trajectbegeleider kan inzetten. Zowel richting (vrijwillige) arbeid- als maatschappelijke participatie. Met een onderverdeling per gemeente. Dit wil niet zeggen dat een klant geen gebruik kan maken van een voorziening buiten de eigen woongemeente. In hoeverre Wmo voorzieningen, het aanbod van Welzijnstichtingen, Maatschappelijk Werk en Schuldhulpverlening onderdeel uitmaken van dit overzicht bepalen we in de uitwerkingsfase.

Sociale en Economische Kaart

Dit is een papieren of digitaal overzicht van instellingen die op het speelveld van participatie meedoen. Zowel op het gebied van zorg en welzijn als op arbeidsmarkt en economie in de regio. Met dit hulpmiddel kunnen cliënten, als dat aan de orde is, worden doorverwezen naar organisaties en instellingen waarmee in het kader van het participatiebudget niet een vaste keten- of financiële relatie bestaat.

4.8 Meetbaar maken van prestaties

Wanneer kunnen we spreken van een succesvol participatiebeleid?

Het inzetten van de Participatieladder is een van de manieren waarmee we de mate van participatie in beeld willen brengen en monitoren. We volgen hiermee de effecten van het participatiebeleid in de breedte. Daarnaast zijn de effecten van de afzonderlijke instrumenten te volgen. Het maakt daarbij niet uit of het om een re-integratie, inburgerings- of educatie-instrument gaat. Door het vaststellen van een mix van instrumenten komen we tot een integrale aanpak. De ladder maakt zichtbaar hoe het inwoners/klanten vergaat bij hun pogingen vaker, regelmatig en intensiever deel te nemen aan de samenleving.

In de vervolgfase benoemen we concrete prestatie-indicatoren die aansluiten bij de verantwoording naar het rijk. Ook maken we met uitvoerende partijen prestatieafspraken. Dit alles moet leiden tot een meetbaar participatiebeleid.

Hoofdstuk 5 De financiële consequenties en verantwoording

5.1 De hoogte van het budget

De specifieke uitkering 'participatiebudget' betreft één budget, waarvan de hoogte wordt bepaald door de verdeling van rijksmiddelen voor re-integratie, inburgering en volwasseneneducatie. Met de invoering van het participatiebudget ontvangen de afzonderlijke gemeente de eigen middelen. Er komt geen extra geld. Het is slechts een samenvoeging van drie afzonderlijke budgetten. Voor de duidelijkheid is in onderstaand schema het totaal bedrag van het participatiebudget opgenomen en is de verdeling op basis van de drie afzonderlijke budgetten weergegeven.

De voorlopige gemeentelijke beschikbare budgetten voor 2010 zijn als volgt:

	geoormerkt	niet geoormerkt	niet geoormerkt	
	ROC educatie	Inburgering	re-integratie	participatiebudget
De Bilt	262.845	292.046	1.168.721	1.723.612
Bunnik	69.280	64.336	195.638	329.254
Utrechtse Heuvelrug	328.311	371.073	1.341.671	2.041.055
Wijk bij Duurstede	172.111	116.261	496.744	785.115
Zeist	481.746	926.795	4.005.078	5.413.619
Totaal	1.314.294	1.770.511	7.207.850	10.292.655

De uitvoeringskosten van de Wet Inburgering zijn in bovenstaand overzicht niet opgenomen. Deze middelen zijn net als de overige middelen voor de uitvoering van de wettelijke taken nu een onderdeel van de algemene uitkering in het Gemeentefonds.

Het beleidsmatig en uitvoeringstechnisch doorvertalen van het participatiebudget is voor de gemeenten een budgettair-neutrale operatie. Het gaat om ontschotting van drie deelbudgetten niet om verhoging of verlaging van budgetten.

De uitvoering van het participatiebeleid vindt plaats binnen de daarvoor door het Rijk beschikbaar gestelde budgetten.

5.2 Ontschotting tussen beleidsvelden educatie, inburgering en re-integratie

De middelen voor de verschillende onderdelen kunnen over en weer worden ingezet. De middelen voor de educatie zijn hier nog een uitzondering op. Bij de invoering van het participatiebudget was het de bedoeling om tot 2011 de verplichte winkelnering bij het ROC af te bouwen. Deze afbouw heeft het rijk uitgesteld tot 2013.

Dit betekent dat het participatiebudget financieel gezien nog niet volledig ontschot kan worden ingezet. Voor de uitvoering werken we hier al wel zoveel mogelijk naar toe. Integraal en de klant centraal zijn hierbij het sleutelwoord.

5.3 **Samenvoeging middelen tot één regionaal participatiebudget?**

Het voorstel van het RSD-bestuur in de strategische heroriëntatie RSD is om binnen het W-deel te komen tot gedeeltelijke samenvoeging van de budgetten van de gemeenten (omvang in overleg tussen deelnemers nader te bepalen). Het voordeel hiervan is enerzijds dat fluctuaties in de individuele budgetten opgevangen kunnen worden en dat de middelen regionaal efficiënter ingezet kunnen worden. Anderzijds is het mogelijk lokale accenten aan te brengen en lokale projecten uit te voeren. De gemeenten kunnen lokaal initiëren waar zij de niet samengevoegde middelen voor in willen zetten.

Deze gedeeltelijke samenvoeging van middelen is alleen voorgesteld voor het voormalige W-deel van het participatiebudget en niet voor de educatie- en inburgeringcomponent. In de praktijk worden de educatie- en de inburgeringscomponenten al samengevoegd ingezet sinds 1 januari 2009. De regiogemeenten zijn gezamenlijk opdrachtgever aan de RSD en het ROC voor de uitvoering van de Wet inburgering en Educatie. De regionale samenwerking op dit terrein wordt ongewijzigd voortgezet.

Regionale samenwerking en inzet van middelen voor Wi en WEB voortzetten.

5.4 **Outputverdeelmaatstaven**

Het is belangrijk op te merken dat voor de verdeling van de middelen voor inburgering en volwasseneneducatie (totaal circa 25% van het budget) op termijn de geleverde prestaties bepalend zijn voor de verdeling van deze middelen over de gemeenten. Deze prestaties worden gemeten via de zogenoemde outputverdeelmaatstaven en worden voor het eerst gebruikt voor het budget 2012 en gebaseerd op de prestaties 2010¹. Voor re-integratie zijn geen te behalen resultaten benoemd.

Met de benoeming van de verdeelmaatstaven voor inburgering en educatie wil het rijk voorkomen dat naar deze terreinen onvoldoende aandacht uitgaat. Minder resultaten betekent in de toekomst minder geld. Er vindt geen afrekening meer plaats op basis van gerealiseerde voorzieningen. De sturing op resultaat is van essentieel belang.

De gemeenten maken met de uitvoeringspartners afspraken over de resultaten van de ingezette voorzieningen. In eerste instantie zijn daarbij de inburgering en de educatie van belang, omdat de outputverdeelmaatstaven voor re-integratie niet zijn geformuleerd. Dat neemt niet weg dat ook voor de uitvoering van de re-integratieactiviteiten prestatieafspraken worden gemaakt.

Met de uitvoeringspartners RSD en ROC (voor de WEB) worden in de product- en prestatie-overeenkomsten concrete afspraken gemaakt over de prestatie-indicatoren en resultaten van de ingezette voorzieningen.

5.5 **Verantwoordingssystematiek aan het rijk**

Het participatiebudget is een specifieke uitkering van de Rijksoverheid aan de gemeenten. Er zijn dus voorwaarden aan verbonden, zowel aan de besteding van die gelden als aan de verantwoording daarvan aan het rijk. Met de invoering van het participatiebudget is er sprake van één verantwoording voor de uitgaven. De kosten moeten gespecificeerd zijn per klant en de klant moet onder de wettelijke doelgroep van het participatiebudget vallen.

De verantwoording aan het rijk valt onder de Sisa-systematiek. In die zin loopt de financiële verantwoording bij gemeenten mee in de reguliere planning & controlcyclus. Voor de verantwoording op basis van de outputverdeelmaatstaven moet een bijlage bij de jaarrekening worden gevoegd. De gegevens voor deze verantwoording worden geleverd door het ROC en de RSD (waaronder ook Bureau Inburgering).

¹ Voor de inburgeringsmiddelen geldt dat vanaf 2012 direct wordt overgestapt naar een verdeling op basis van outputverdeelmaatstaven. Voor de middelen volwasseneducatie gaat de overstap naar verdeling op basis van outputverdeelmaatstaven geleidelijk.

De verantwoording aan het rijk vindt plaats op basis van het baten-lastenstelsel. De verantwoording van het werkdeel WWB vond tot 1 januari 2009 plaats op basis het kasstelsel. Dit betekent dat alleen voorzieningen die ook daadwerkelijk zijn uitgevoerd verantwoord kunnen worden. Eventuele voorschotten of lopende verplichtingen kunnen niet meer ten laste van het jaar worden gebracht als de voorzieningen ook niet daadwerkelijk zijn uitgevoerd.

5.6 Uitvoerings- en implementatiekosten

Het participatiebudget mag niet worden ingezet voor uitvoeringskosten. Als voorzieningen in eigen beheer worden uitgevoerd dan mogen ze slechts ten laste van het participatiebudget komen voor zover de kosten direct toe te rekenen zijn aan de geleverde voorziening op klantniveau, zoals nu bekend is bij de uitvoering van de WWB.

De uitvoeringskosten voor inburgering, die tot 2009 deel uitmaakten van het inburgeringsbudget, zijn toegevoegd aan het gemeentefonds. Deze middelen zijn nu net als de overige middelen voor de uitvoering van de wettelijke taken op het terrein van participatie een onderdeel van de algemene uitkering in het gemeentefonds.

Hoofdstuk 6 Onze ambities in de praktijk

In deze kadernota hebben wij beschreven voor welke uitdagingen wij de komende tijd staan. De doelgroepen die wij willen gaan bedienen, de nieuwe instrumenten die wij willen ontwikkelen en de wijze waarop wij onze dienstverlening in de praktijk willen brengen, moeten nog verder worden geconcretiseerd en worden afgestemd met onze uitvoeringspartners.

De komende periode zullen wij, in samenwerking met onze uitvoeringspartners, met name investeren in het opstellen van een concrete beleidsnotitie. Deze notitie zal in de eerste helft van 2010 ter besluitvorming aan de individuele colleges worden voorgelegd, zodat de begroting voor 2011 hierop afgestemd kan worden. De uitgangspunten zijn helder: Integraal en de inwoner centraal!

Dit betekent dat het participatiebeleid in 2010 gebaseerd zal zijn op het beleid van 2009. Het uitvoeringsplan re-integratie van de RSD, het educatiejaarplan en het jaarplan inburgering worden grotendeels ongewijzigd voortgezet. Wel gaan wij met het ROC en de RSD concrete afspraken maken over de output van hun dienstverlening, ook in 2010. Dat is het eerste jaar waarin de prestaties direct gevolgen hebben voor het budget in de toekomst. Deze afspraken worden vastgelegd in de product- en prestatieovereenkomsten.

Bijlage 1 De spelers op het terrein van het participatiebudget

Werkgeversorganisaties

Een werkgeversorganisatie behartigt de belangen van de aangesloten bedrijven. Daarnaast verleent de organisatie dienstverlening aan haar leden. Een belangrijke taak is het voeren van CAO-onderhandelingen met werknemers(organisaties). Er zijn een aantal grote werkgeversorganisaties, waaronder VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland.

Werkgeversservicepunt

Het aanspreekpunt voor arbeidsmarktvragestukken in de regio. Dienstverlening aan werkgevers door ketenpartners UWV WERKbedrijf, RSD en Biga (voorheen SWZ).

Regionale Sociale Dienst Kromme Rijn Heuvelrug

De regionale uitvoerder van o.a. de Wet werk en bijstand, de Wet inburgering en Schuldhulpverlening en werkt in opdracht van de gemeenten Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist.

ROC

Het ROC (Regionaal Opleidingscentrum) is een samenwerkingsverband van onderwijsinstututen in het Middelbaar beroepsonderwijs (MBO) en de Volwasseneneducatie.

Jongerenloket

Het jongerenloket is een initiatief van de RMC-gemeenten in de regio Kromme Rijn Heuvelrug en het voormalige Centrum voor werk en inkomen. Het jongerenloket is opgezet als instrument in de sluitende aanpak van jeugdwerkloosheid en voortijdig schoolverlaten. De trajectbegeleiders begeleiden de jongeren naar werk of opleiding.

Regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten (RMC)

Het RMC stimuleert jongeren tot 23 jaar om hun startkwalificatie te halen. Voortijdig schoolverlaters worden bij het RMC door de scholen of de leerplichtambtenaren gemeld. Vervolgens wordt voor de jongere een maatwerk traject ingezet gericht op onderwijs of werk.

Leerplicht / kwalificatieplicht

De wettelijke verplichting kinderen onderwijs te laten volgen. De leerplicht geldt voor kinderen tot 17 jaar. De kwalificatieplicht geldt voor jongeren tot 18 jaar (de plicht om een startkwalificatie te halen).

UWV WERKbedrijf

Fusie organisatie van het Centrum voor werk en inkomen en de re-integratie afdeling van het UWV.

UWV

Het UWV (Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen) is een overheidsinstelling die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de werknemersverzekeringen (WW, WAO, WIA en de ziektewet). Daarnaast voert het UWV de Wajong en de WAZ uit.

Biga Groep (voorheen Sociale werkvoorziening Zeist)

Uitvoeringsorganisatie voor de Wet sociale werkvoorziening. Burgers met een beperking werken in de vorm van begeleid werken, detachering of dienstverband.

Kenniscentra

Het Centraal Orgaan van Landelijke Opleidingsorganen van het bedrijfsleven (Colo) is een vereniging van zeventien kenniscentra die elk bedrijfstakgewijs georganiseerd zijn.

De taak van de kenniscentra is het ontwikkelen van kwalificaties voor het MBO, het werven van leerbedrijven en het bewaken de kwaliteit van deze leerbedrijven.

De kenniscentra zijn bedoeld als brug tussen sociale partners, leerbedrijven, onderwijs en overheid. Het doel van de kenniscentra is bijdragen aan goed en aantrekkelijk beroepsonderwijs.

Bijlage 2 Foto van de regionale arbeidsmarkt regio Kromme Rijn Heuvelrug